

психологів. Такими педагогічними інноваціями можуть бути навчальні тренінги, дидактичні ситуативні завдання, дидактичні ігри, проблемні професійно-зорієнтовані кейси тощо. Їх використання дасть змогу студентам ще в процесі здобуття бажаної освіти і кваліфікації апробувати свої професійні знання і вміння роботи з майбутніми клієнтами в безпечних умовах навчання, щоб виробити власний алгоритм професійних дій.

Отже, саме шляхом інтеграції означених теоретичних основ можна розробити оптимальну педагогічну систему фахової підготовки майбутніх практичних психологів. Перспективи подальших розвідок вбачаємо у поглибленому аналізі визначених теоретичних основ наукового дослідження.

Література

1. Гуляс І. А. Перфекціоністські настанови як чинник професійної готовності майбутніх практичних психологів : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07. Івано-Франківськ, 2007. 20 с.
2. Данилова Т. Н. Формування гуманістичної спрямованості особистості майбутнього практичного психолога : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07. Київ, 2004. 20 с.
3. Кучеровська Н. О. Психосемантична структура професійної свідомості психолога-практика : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01. Київ, 2007. 20 с.
4. Литовченко Н. Ф. Розвиток інтерпретаційних процесів у майбутніх практичних психологів : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07. Київ, 2001. 22 с.

УДК 377.016:159.9

Сівак Ж. І.

майстер виробничого навчання
ДНЗ «Подільський центр ПТО»
zannasivak@gmail.com

ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА

Одним зі стратегічних завдань реформування освітньої галузі, визначених Національною доктриною розвитку освіти України, є впровадження мобільної системи підвищення професіоналізму педагогів, спрямованої на розвиток інтелектуального потенціалу, психологічної компетентності, здатності до ефективної педагогічної діяльності.

Перед сучасним педагогом ставиться вимога володіти цілою гамою спеціальних, професійних умінь, передусім пов'язаних з його психологічною підготовкою. У своїй професійній діяльності він зіштовхується з необхідністю вчити не лише знанням, але й способами їх одержання, формувати навчальну діяльність учнів, будувати освіту як систему, що створює умови для самопроекування і формування багатомірної свідомості, здатності самовизначитися, розвивати в учнів техніку розуміння, мислення, дії, рефлексії. Унікальність професії педагога полягає у тому, що він створює умови розвитку людини, її освіти, а основу педагогічної складає психологічне значення як учіння про сутність людини і закономірності її розвитку. Тому стає очевидною

необхідність підвищення психологічної грамотності сучасного педагога.

Психологічна компетентність педагога – це наявність основ знань із загальної вікової педагогічної соціальної психології та психофізіології і досвіду, набутого під час власної педагогічної діяльності.

Психологічна компетентність вважається однією з визначальних у структурі педагогічної діяльності. Вона входить до структури загальних педагогічних здібностей. У структурі базових елементів професійно-педагогічної компетентності педагога психологічним аспектам відводиться визначальна роль.

Психологічне значення – це не лише теорія, але й особливого роду дія, що реалізується на практиці.

Для ефективної педагогічної роботи важливо знати психологічні особливості учня, це дозволить педагогу створити оптимальні умови для розбудови ефективного розвивального середовища.

Оскільки одним із основних показників якості життя учня є його здоров'я, педагогіка має виконувати здоров'язбережувальну функцію. Отже, учитель має створювати і підтримувати комфорт-психологічну атмосферу.

Має значення також психологічна готовність педагога до уроку, його емоційність, педагогічний такт, взаємовідносини педагога і учня.

Важливою є мотивація пізнавальної діяльності, а також установка на увагу, організація сприйняття та пам'яті. Для творчого розвитку розумової діяльності учня першочергове значення має організація занять. У цьому випадку вся майстерність і талант педагога полягає в застосуванні нових технологій, методів навчання.

Метод навчання – це основні шляхи, способи навчальної роботи педагога та учнів, за яких набуваються певні знання, уміння і навички. Знання – це скарб, вуміння вчитися – ключ до нього. Активних методів навчання у педагогіці багато. З точки зору психології їх ділять на три групи методів, які є найбільш цікавими для використання з метою організації активної діяльності учнів, керування розвитком мислення. Це методи програмового, проблемного, інтерактивного навчання.

Активним мотиваційним стимулом до якісного навчання є цікавість, евристичність, яскравість подачі педагогом матеріалу. Однією з найефективніших форм діяльності учнів є гра. Найкращі результати в будь-якій галузі досягаються саме у вигляді гри – це аксіома. Тому, коли треба розв'язувати якусь складну технологічну, екологічну, гуманітарну або іншу проблему, то оголошують конкурси, а це не що інше, як гра. Гра – це ідеальний варіант роботи. Вона не виснажує людину, а розвиває її, робить сильнішою й досконалішою.

Змагальні методи навчання допомагають розвивати увагу, креативність, цікавість, уяву, формують особисті якості учнів.

Сучасному педагогу не достатньо володіти лише теоретичними знаннями про психологію учня та умінням формально діагностувати деякі сторони її психологічного розвитку. Важливіше здійснювати безпосередньо психологічну підтримку учнів. Зокрема, необхідно володіти методами експрес-діагностики та

інструментарієм, що дозволяє управляти психічним розвитком дітей, розвивати й коригувати окремі сторони особистості учнів.

Педагог мусить дбати про зростання власної психологічної культури, що передбачає уміння розумітися в інших людях, успішно взаємодіяти з ними. Необхідно також уміння управляти власним станом, розвивати у себе пам'ять, увагу, виховувати волю, характер, тобто все те, що сприяє не лише зростанню як професіонала, але як людини, яка прагне до самовдосконалення.

Для підвищення рівня психологічної компетентності педагога величезну роль відіграє самоосвіта. Психологія допомагає людині розпізнати і змінити себе, виступає засобом самовдосконалення. Життєве значення психології полягає в її перетворювальній функції, у забезпеченні індивідуальними засобами роботи над собою, змінювання і розвитку себе, управління своїми процесами і станами. Психологічна компетентність педагога полягає в умінні усвідомлювати рівень власної діяльності, своїх здібностей, знати способи професійного самовдосконалення, вміти бачити причини недоліків у своїй роботі, у собі, бажати самовдосконалення.

Отже, психологічна компетентність є складовою професійної компетентності фахівця, зміст психологічної компетентності особистості пов'язаний з особливостями професійної діяльності. Психологічна компетентність педагога представляє собою узгодженість між його знаннями, практичними уміннями і реальною поведінкою, яку педагог демонструє в процесі педагогічної взаємодії.

Література

1. Євдокімова О. О. Психологічні засади вищої технічної освіти: (монографія) / О. О. Євдокімова. – Харків: ПП видавництво «Нове слово», 2009. – 388 с.
2. Матійків І. М. Ключові компетенції фахівця сфери обслуговування // Наукові записки Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України / За ред. акад. С. Д. Максименка. – К.: Міленіум, 2007. Вип. 33.
3. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи. Підручник / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – К.: Каравела, 2011. – 360с.
4. Чапрак М., Котова С. Сучасні тенденції формування професійної компетентності // Современные вопросы мировой науки. – 2010. – 258с.

УДК 32.001, 159.9

Сівчук П.І.

старший викладач кафедри психології

ТНПУ ім. І. Пулюя

spi505404@ukr.net

ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ПОЛІТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Важливу роль у становленні демократичних політичних інститутів, політичної соціалізації молоді, формуванні політичної культури в суспільстві